

Beslut

Trelleborgs kommun
Box 79
231 21 Trelleborg
Att: sofia.henderuplarsson@trelleborg.se

2022-09-30
1 (8)
Dnr 2022:751

Ansökan om godkännande att utföra utbildning där distansundervisning används som särskilt stöd vid Söderslättsgymnasiet i Trelleborgs kommun

Beslut

Skolinspektionen avslår ansökan om godkännande av Trelleborgs kommun (212000-1199) som utförare av utbildning där distansundervisning används som särskilt stöd vid Söderslättsgymnasiet i Trelleborgs kommun.

Bakgrund

Trelleborgs kommun har ansökt om att få utföra utbildning där distansundervisning används som särskilt stöd på det nationella samhällsvetenskapsprogrammet inriktning beteendevetenskap vid Söderslättsgymnasiet i Trelleborgs kommun.

Motivering till beslut

Rättslig reglering om förutsättningar för godkännande

Enligt 22 kap. 9 § skollagen (2010:800) får distansundervisning endast utföras av en huvudman inom skolväsendet som efter ansökan har godkänts som utförare av utbildning där distansundervisning används. För att godkännande ska lämnas ska huvudmannen ha förutsättningar att utföra distansundervisning av god kvalitet. Det ska också antas att det kommer finnas ett tillräckligt elevunderlag för att driva en stabil verksamhet.

Enligt 4 b kap. 5 § gymnasieförordningen (2010:2039) ska den sökande därutöver ha förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Vidare krävs att utbildningen bedöms tillgodose ett behov hos huvudmän som vill ge elever särskilt stöd i form av distansundervisning. Vidare ska kostnaden för utbildningen vara rimlig i förhållande till dess syfte och kostnaden för annan gymnasial utbildning.

Godkännandet ska avse viss utbildning vid en viss skolenhet.

Förutsättningar att utföra distansundervisning av god kvalitet

Mot bakgrund av de uppgifter som framgår av ansökan samt av utredningen i ärendet gör Skolinspektionen den samlade bedömningen att Trelleborgs kommun inte har förutsättningar att utföra distansundervisning av god kvalitet.

Följande omständigheter ligger till grund för denna bedömning.

Utbildningens utformning

Under rubriken "Utbildningens utformning" i ansökningsformuläret ombeds sökanden bland annat redogöra för hur utbildningen ska organiseras och genomföras, hur ofta och på vilket sätt lärare och elever ska ha kontakt, på vilket sätt verksamheten kommer att anpassas till den elevkategori som är målgrupp för verksamheten samt hur den särskilda stödåtgärden distansundervisning ska utvärderas och följas upp. Trelleborgs kommun, härafter sökanden, har i denna del beskrivit att samverkan kommer att ske genom fysiska möten mellan undervisande lärare och elevhälsan, organiserade av skolledningen med fokus på elevens behov och med målet att eleven ska öka omfattningen av närundervisning. Samplanering och kontinuerlig dialog sker mellan ansvarig lärare och distansundervisande lärare på kommunens lärplattform.

Skolinspektionen har gett sökanden möjligt att komplettera ansökan genom att redogöra för hur distansundervisningen som ska ges som särskilt stöd ska organiseras och genomföras utifrån de program och inriktning som ansökan omfattar. Därtill har sökanden fått möjlighet att redogöra för hur undervisningen ska gå till och vilka arbetsformer som kommer att karakterisera distansundervisningen. Sökanden har även fått möjlighet att redogöra för hur ofta och på vilket sätt lärare och elever ska ha kontakt samt hur verksamheten kommer att anpassas till den elevkategori som är målgrupp för utbildningen.

Sökanden har i komplettering uppgett att det är svårt att bedöma exakt vilka arbetsformer som kommer att bli aktuella i ett planeringsskede av utbildningen eftersom det beror på vilka elever som kommer att vara aktuella och vilka behov de har vid tidpunkten för utbildningens start. De arbetsformer som sökanden har planerat för hittills är föreläsningar, inspelningar, laborationer och seminarier, men det kan bli aktuellt med andra arbetsformer eftersom utbildningen anpassas efter varje elevs behov, det är ju det som är distansundervisning som särskilt stöds verksamhetsidé.

Sökanden har vidare uppgett att lärare och elev ska ha kontinuerlig kontakt med utgångspunkt i den enskilda elevens behov, miniminivån kommer att vara en gång i veckan. Strukturerade möten mellan distanslärarna och de lärare som driver närundervisning ska ske regelbundet och systematiskt med utgångspunkt i elevernas behov och med fokus på undervisningens kvalitet. Distansundervisningen kommer att följas upp kontinuerligt av sökanden. Efter en termin ska en utvärdering genomföras av en extern konsult.

Av förarbetena till skollagen framgår att distansundervisning kräver mer av huvudmannen än vad ordinarie undervisning gör eftersom de elever som tillhör målgruppen ofta har en

problematiske tid bakom sig i skolan (se prop. 2019/20:127 s. 112). Skolinspektionen konstaterar att sökanden angett väldigt vaga beskrivningar av hur utbildningen ska anpassas utifrån den aktuella målgruppen samt vilka arbetsformer som kommer att karakterisera distansundervisningen.

Av förarbetena framgår vidare att det ankommer på huvudmannen att säkerställa att eleverna får nödvändigt lärarstöd, såväl vid distansundervisning som vid närundervisning och fjärrundervisning. För att läraren i sin undervisning av en elev som får distansundervisning ska kunna säkerställa att eleven får tillräcklig ledning av läraren är det viktigt att distansläraren har regelbunden direktkontakt med eleven när distansundervisning används. Direktkontakten kan ske genom närundervisning eller distansundervisning. Vad som ska anses som tillräckligt regelbundet är svårt att reglera och bör anpassas till respektive elevs självdisciplin och mognad. Vissa elever kan ha ett betydligt större behov av stöd och återkoppling än andra (se prop. 2019/20:127 s. 121).

Skolinspektionen bedömer att den utformning av undervisningen som sökanden redogjort för inte är tillräcklig för att utbildningen ska anses hålla en god kvalitet. Sökanden har inte lämnat någon närmare beskrivning hur utbildningen ska organiseras eller hur verksamheten kommer att anpassas till den elevkategori som är målgrupp för utbildningen. Sökanden har enbart uppgett att undervisningen kommer att anpassas efter varje enskild individs behov, men har inte närmare redogjort för hur undervisningen som bedrivs på distans kommer att anpassas efter aktuell elevkategori.

Praktiska moment

Under rubriken "Praktiska moment" i ansökningsformuläret ombeds sökanden att beskriva, utifrån respektive ämne, hur de moment som kräver närundervisning kommer att genomföras samt hur distansundervisningen kommer att genomföras i respektive ämne/kurs. Sökanden ska även ange vilket centralt innehåll och vilka kunskapskrav som kommer genomföras och bedömas i form av närundervisning. Sökanden har i denna del uppgett att samtliga kurser och dess innehåll går att genomföra på distans med stöd av digitala verktyg.

Skolinspektionen har bett sökanden komplettera ansökan och redogöra för hur eleverna ska kunna tillgodogöra sig utbildning i idrott och hälsa och i naturkunskap på distans.

Sökanden har i komplettering uppgett att de moment som kan bedrivas som distansundervisning i ämnena idrott och hälsa samt naturkunskap kommer att genomföras på ett sådant sätt. Övriga moment kommer att genomföras i form av närundervisning.

Skolinspektionen vill framhålla att det är myndighetens uppgift att beträffande varje ansökan pröva om huvudmannen kan erbjuda en undervisning som innebär att eleverna ges förutsättningar att uppnå utbildningens mål och i övrigt erbjuda en distansundervisning av god kvalitet. Det finns i skollagen eller gymnasieförordningen inte någon begränsning av vilka program eller ämnen inom gymnasieskolan som får ges med distansundervisning. Det är

Skolinspektionens uppgift att pröva vilka ämnen och kurser inom ett program som lämpar sig för distansundervisning (jfr prop. 2019/20:127 s. 113). Av förarbetena framgår bland annat att distansundervisningen måste kompletteras med aktiviteter där elever och lärare befinner sig på samma plats. Framför allt gäller det idrott och hälsa samt laborationer i naturkunskap eller naturvetenskapliga ämnen. På samma sätt torde många yrkesämnen förutsätta åtminstone vissa inslag av närundervisning (se SOU 2017:44 s. 495). Enligt Skolinspektionen bör detta avse även ämnen som har praktiska moment där det för god kvalitet krävs en viss typ av utrustning i en skolmiljö, det kan finnas vissa säkerhetsaspekter som kräver närvaro av en lärare alternativt att tekniken inte kommit tillräckligt långt för att kunna förmedla undervisning av god kvalitet vid vissa praktiska moment. Även om undervisning visserligen kan genomföras digitalt i delar av ämnet kan det för undervisning av god kvalitet i hela ämnet krävas att elever och lärare inte är åtskilda i rum och tid.

Skolinspektionen konstaterar att sökanden trots möjlighet till komplettering inte har beskrivit något eller några moment som kan kräva närundervisning eller hur närundervisningen ska genomföras. Detta är enligt Skolinspektionen inte tillräckligt för att visa att undervisningen kommer att utföras med god kvalitet och enligt författningarnas krav avseende praktiska moment.

Teknisk utrustning

Sökanden har i ansökan uppgett att de digitala verktyg som kommer att användas är Chromebook och lärplattformen Google Classroom. Information och kommunikation med elev och eventuell vårdnadshavare sker via lärplattformen, SchoolSoft. Där återfinns även bedömning/betyg samt elevens läsårsplanering. Dessutom skapas en individuell plan utifrån de behov som föreligger avseende teknisk assistans.

Skolinspektionen har gett sökanden möjlighet att komplettera ansökan och närmare redogöra för om eleverna kommer tillhandahållas några tekniska hjälpmedel och i sådana fall vilka. Sökanden har i komplettering anført att eleverna kommer att ha tillgång till en Chromebook och att undervisningens planering, genomförande samt uppföljning och bedömning kommer att äga rum på de lärplattformar som kommunen använder för sin utbildningsverksamhet. Övriga tekniska hjälpmedel som eleverna har behov av för att få optimala förutsättningar att genomföra utbildningen kommer att avgöras vid en behovsinventering vid utbildningsstart.

Skolinspektionen bedömer att den tekniska utrustning som sökanden redogjort för inte är tillräcklig för att undervisningen ska anses hålla en god kvalitet. Sökanden har uppgett att eleverna har tillgång till en dator, Chromebook samt kommunens lärplattformar. Skolinspektionen ifrågasätter inte att en Chromebook har pedagogiska funktioner samt egenskaper som gör att den är lätt att använda för vissa elever. För att en skolenhet ska kunna bedriva distansundervisning av god kvalitet för samtliga elever och i alla situationer krävs dock, enligt Skolinspektionens bedömning, att en huvudman tar ansvar för att skapa en digital

undervisningsmiljö som är stimulerande och som bjuder in till aktivitet och delaktighet. Den begränsade målgruppen för distansundervisning består av flera olika elevkategorier och elever som kan ha varierande behov av tekniska hjälpmedel så att undervisningen kan hålla en god kvalitet. Av sökandens beskrivning framgår inte att eleverna kommer att ha tillgång till andra tekniska hjälpmedel.

Mot bakgrund av sökandens beskrivning bedömer Skolinspektionen att sökanden inte visat att den tekniska lösningen de avser att använda kommer leda till en undervisning av god kvalitet.

Elevhälsa

Sökanden har uppgett i ansökan att strukturen och arbetssättet har byggts upp under distansundervisningen 2020 genom erfarenheter, utvärdering samt utveckling. Arbetssättet innehåller bland annat skypemöte med eleverna och elevhälsan samt walk-talk för elever med psykisk ohälsa. Strukturerade möten mellan distanslärarna och elevhälsan med utgångspunkt från elevernas behov kommer att ske kontinuerligt.

Sökanden har beretts tillfälle att komplettera ansökan och redogöra mer utförligt hur eleverna får tillgång till elevhälsans kompetenser och funktion samt hur elevhälsan ska arbeta med den elevkategori som ansökan omfattar.

I komplettering har sökanden uppgett att eleverna med distansundervisning får mer tillgång till elevhälsans personal än övriga elever eftersom de kan anses ha behov av det. Samverkan mellan distanslärare och elevhälsan kommer att vara tät men eftersom att utbildningen är i ett planeringsskede går det inte att ge exempel på arbetsformer som kan bli aktuella.

Enligt 2 kap. 25 § skollagen ska det finnas elevhälsa för samtliga elever i grundskolan. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och pedagogiska insatser. För att tillgodose detta ska elevhälsans kompetenser bestå av en skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog. Vidare framgår att elevhälsan främst ska vara hälsofrämjande och förebyggande.

Skolinspektionen konstaterar att sökanden inte kommit in med någon utförlig redogörelse kring hur elevhälsan särskilt ska arbeta med den elevkategori som utbildningen riktar sig till. Mot bakgrund av att utbildningen ska rikta sig till elever med dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik krävs stora insatser från elevhälsan och ett gediget förebyggande och hälsofrämjande arbete vilket sökanden, enligt Skolinspektionens bedömning, inte kunnat redogöra för.

Sammanfattning

Skolinspektionen bedömer att de beskrivningar av utbildningens utförande och praktiska moment som sökanden har lämnat inte är tillräckliga för att undervisningen ska anses hålla en god kvalitet. Sökanden har inte beskrivit hur verksamheten med distansundervisning ska organiseras och har inte heller lämnat någon beskrivning av undervisningens upplägg eller hur

utbildningen kommer att anpassas till den särskilda elevkategori som är målgrupp för distansundervisning. Vidare har sökanden inte svarat på hur distansundervisningen kommer att följas upp och utvärderas eller vilka praktiska moment i respektive ämne/kurs som kommer att genomföras och bedömas i form av närundervisning. Avslutningsvis har sökanden inte redogjort för hur elevhälsans kompetenser särskilt ska arbeta med den elevkategori som utbildningen riktar sig till.

Tillräckligt elevunderlag för att driva en stabil verksamhet

Mot bakgrund av de uppgifter som framgår av ansökan samt av utredningen i ärendet gör Skolinspektionen den samlade bedömningen att det inte kan antas att det kommer att finnas ett tillräckligt elevunderlag för att driva en stabil verksamhet.

Följande omständigheter ligger till grund för denna bedömning.

Trelleborgs kommun har uppgett att utbildningen ska omfatta 20 platser och att utbildningen riktar sig mot elever med en hög skolfrånvaro på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik.

Under rubriken "Behov av utbildningen/elevprognos" i ansökningsformuläret ombeds sökanden ange vilket behov sökanden som utförare av distansundervisning ska tillgodose samt inkomma med underlag som visar detta. Sökanden ska även redogöra för hur behovet av den planerade utbildningen har undersökts samt vilka kontakter som tagits med exempelvis kommuner och andra huvudmän. Sökanden har i denna del uppgett att syftet med distansundervisning är att stödja en elevgrupp som sökanden redan har och som ökar inom existerande utbildning.

Skolinspektionen har gett sökanden tillfälle att komplettera ansökan och redogöra för vilket behov sökanden som utförare av distansundervisning ska tillgodose samt inkomma med underlag som visar detta. Därtill har sökanden fått tillfälle att redogöra för hur behovet av utbildningen har undersökts samt vilka kontakter som tagits med exempelvis kommuner och andra huvudmän. Sökanden har i komplettering uppgett att den elevgrupp som utbildningen riktar sig mot ökar enligt skolledningen på Söderslättsgymnasiet och att närundervisning med traditionella arbetssätt inte kan tillgodose elevgruppens rätt till utbildning. Sökanden har vidare uppgett att kommunen inte har tagit kontakt med andra kommuner eller fristående huvudmän men att kontakter kommer att tas med närliggande kommuner om ansökan godkänns.

Av förarbetena till skollagen framgår att det bara är ett begränsat antal elever i hela landet som ska kunna få distansundervisning. Det är därmed inte möjligt eller önskvärt med alltför många huvudmän som utför distansundervisning. Elevunderlaget bör därför beaktas vid godkännandeprövningen (se prop. 2019/20:127 s. 113). För att Skolinspektionen ska godkänna en huvudman som utförare av utbildning där distansundervisning används som särskilt stöd krävs det, förutom att det finns ett tillräckligt elevunderlag för att driva en stabil verksamhet,

att utbildningen bedöms tillgodose ett behov hos huvudmän som vill ge elever särskilt stöd i form av distansundervisning. Det krävs vidare att eleven inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik. Det är viktigt att poängtera att elever med sådana problem inte med automatik ska anses ingå i målgruppen och alltså få distansundervisning – det ska också krävas att problematiken innebär att eleven inte kan delta i närundervisning (se prop. 2019/20:127 s. 79 och s. 88).

Trelleborgs kommun har sökt godkännande för samhällsvetenskapsprogrammet med inriktningen beteendevetenskap. För att kunna visa att elevunderlaget är tillräckligt för att driva en stabil verksamhet krävs det att den sökande, inte enbart hänvisar till ett elevunderlag från din egen skolenhet eller andra skolenheter inom samma organisation, utan även undersöker om utbildningen bedöms tillgodose ett behov hos andra huvudmän som vill ge särskilt stöd i form av distansundervisning. Skolinspektionen konstaterar att sökanden inte har undersökt ett sådant behov. Vidare har sökanden bara hänvisat till att det finns ett bedömt behov på den egna skolenheten. Skolinspektionen bedömer att det inte är tillräckligt, att som sökanden har gjort, enbart hänvisa till att elevgruppen som är i behov av distansundervisning vid Söderslättsgymnasiet ökar och att närundervisning inte kan tillgodose dessa elevers behov. Enligt Skolinspektionens bedömning är dessa uppgifter för allmänt hållna för att kunna påvisa att det finns ett tillräckligt elevunderlag för att driva en stabil verksamhet. Som tidigare nämnts krävs det även att dessa elever inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik.

Enligt Skolinspektionen har sökanden utifrån inlämnad redogörelse inte visat att utbildningen tillgodoser ett behov hos huvudmän som vill ge elever särskilt stöd i form av distansundervisning. Även redogörelsen av det egna elevunderlaget är för allmänt hållen och anknyter inte tillräckligt till den av skollagen reglerade målgruppen. Sammantaget har den sökande därmed inte visat att det finns ett tillräckligt elevunderlag för att driva en stabil verksamhet.

Kostnaden för utbildningen

Eftersom Skolinspektionen har gjort bedömningen att sökanden inte visat att det kommer finnas ett tillräckligt elevunderlag för att driva en stabil verksamhet har Skolinspektionen inte prövat om kostnaden för utbildningen är rimlig i förhållande till utbildningens syfte och kostnaden för annan gymnasial utbildning. En bedömning av om kostnaderna är rimliga kan göras först när distansundervisningen i övrigt bedöms uppfylla kraven.

Hur man överklagar, se hänvisning.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Carin Clevesjö, enhetschef.

Rebecka Ahlvik Doverhem har varit föredragande/utredare i ärendet.

Överklagande av beslutet

Skolinspektionens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades. Om inget överklagande kommit in inom denna tid anses beslutet ha vunnit laga kraft.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.